

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

MARTIN SUTER

Un prieten perfect

Traducere din germană și note de
HERTA SPUHN

HUMANITAS
fiction

Redactor: Ioana Vilcu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Elena Dornescu
DTP: Andreea Dobreci, Carmen Petrescu

Lucrare executată la Monitorul Oficial R.A.

MARTIN SUTER
EIN PERFEKTER FREUND
Copyright © 2002 Diogenes Verlag AG Zürich
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2013, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SUTER, MARTIN
Un prieten perfect / Martin Suter; trad.: Herta Spuhn. –
București: Humanitas Fiction, 2013
ISBN 978-973-689-554-8
I. Spuhn, Herta (trad.)
821.112.2-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin email: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

Mamei mele

Mâna îi simțea obrazul, dar obrazul nu-i simțea mâna.

Fabio Rossi o lăsa să cadă din nou pe pătură, dornic să se întoarcă acolo unde se aflase cu câteva minute în urmă. În spațiul fără simțiri, sunete, gânduri și mirosuri.

În primul rând mirosul îl făcea să nu deschidă ochii. Mirosea a spital. Avea timp destul să afle de ce se găsea acolo.

Apoi pătrunse prin întuneric o voce.

— Domnule Rooossi, chemă vocea, venind parcă de pe celălalt mal al unui râu; de atât de departe, încât o putea ignora, fără să pară nepoliticos.

Sunetele se îndepărtară, dar mirosul persista. Devenea mai intens cu fiecare respirație. Încercă să respire pe gură. Dar i se păru că nu-i în stare s-o deschidă decât pe jumătate. O pipăi. Din nou aceeași senzație. Degetele îi simțeau buzele, dar buzele nu-i simțeau degetele. Gura îi era totuși deschisă. Putea să-și atingă dinții. Lipsiți de simțire și ei, în tot cazul cei de pe partea dreaptă.

Partea stângă a feței și-o simțea normală. Și partea superioară a trupului. Își putea mișca și picioarele, simțea pătura pe degetele lor. Își pipăi brațul. Pe antebrațul stâng dădu peste un plasture, apoi peste tubul unei perfuzii.

Treptat, îl cuprindea panica. Dar tot refuza să-și deschidă ochii. Întâi trebuia să-și aducă aminte de ce era internat în spital.

Își pipăi capul. Părul de pe partea care i se părea străină îi lăsa o impresie ciudată: parcă era o căciulă. Un bandaj? Chiar

și în partea stângă era ceva în neregulă. În zona occipitală un plasture acoperea o porțiune dureroasă. Fusesse operat la cap? I se extirpase o tumoră? Și odată cu ea amintirea faptului că avusese una?

Își deschise brusc ochii. Încăperea era întunecată. Izbuti să distingă un tub de perfuzie, atârând lângă pat de un suport cromat. Lângă perete era o masă, pe ea un buchet de flori, deasupra mesei un crucifix. Deasupra capului său era fixat un mâner; pe mâner era înfășurat un cablu cu o sonerie; apăsă pe buton, tot mai speriat.

Trecu o eternitate până se deschise ușa. În lumina de neon a culoarului se ivi o siluetă care se apropie și aprinse lampa de pe noptieră.

— Da, domnule Rossi?

Perna și partea superioară a patului ridicată oblic îl siliră pe Fabio să-și schimbe poziția și să stea pe jumătate așezat. Femeia subțirică de lângă marginea patului era aproape în dreptul ochilor lui. Purta o bluză de bumbac albastră, largă, peste un pantalon din același material. Avea pe bluză un ecuson cu un nume pe care ochii lui Fabio deocamdată nu-l puteau decifra. Îi luă pulsul și-l întrebă, fără să-și ia ochii de la ceasul de pe mâna ei:

— Știți unde vă aflați?

— Asta voiam să vă întreb eu.

— N-aveți nici o idee?

Fabio își clătină cu precauție capul, în chip de negație. Femeia îi lăsă liberă încheietura mâinii și notă ceva pe fișa medicală de pe grilajul patului.

— Sunteți internat la Secția de neurochirurgie a Clinicii Universitare.

— De ce?

— Aveți o rană la cap, îi răspunse, apoi examinează tubul de perfuzie.

— Ce rană?

— Un traumatism cranio-cerebral. Ați fost lovit la cap.

— Cum așa?
 Femeia zâmbi:
 — Asta voiam să vă întreb eu.
 Fabio închise ochii:
 — De când sunt aici?
 — De cinci zile.
 Își deschise ochii din nou:
 — Am fost cinci zile în comă?
 — Nu, de trei zile ați ieșit din comă.
 — Nu-mi amintesc.
 — Din cauza rănii de la cap.
 — E chiar așa de gravă?
 — Nu. Nici fractură craniană și nici sângerare internă.
 — Și pansamentul?
 — La Secția de terapie intensivă vi s-a aplicat o sondă de
 controlare a tensiunii cerebrale.
 — De ce?
 — La tomograf s-a constatat o contuzie a creierului și medi-
 cul a decis să vă mențină în narcoză și să vă supravegheze ten-
 siunea cerebrală. Dacă ar fi crescut, ar fi însemnat că apare o
 inflamare a creierului sau că există riscul unei sângerări.
 — Și ce s-a întâmplat?
 — Creierul nu s-a inflammat.
 — Am fost într-o comă indusă artificial?
 — Într-o anestezie prelungită. Două zile.
 Lui Fabio i se închideau ochii.
 — Unde e prietena mea?
 — Acasă, presupun. E de-abia trecut de miezul nopții.
 — A plecat de mult?
 — Nu știu. Sunt infirmiera de noapte, răspunse vocea, care
 acum venea din nou de dincolo de râu.

Norina îi spăla pânțelele cu o lavetă moale. Simțea mâna
 ei ușoară și căldura lavetei. Stătea întins cu picioarele ușor desfă-
 cute și se prefăcea că doarme. Auzea apa clipocind când storcea
 laveta, și abia aștepta să-l atingă din nou.

Îi săpuni părul pubian și zona inghinală. În sfârșit îi simți degetele pe membru; când i-l ridică, îl fulgeră o durere acută. Fabio scoase un țipăt.

— Scuze!

O voce masculină.

Deschise ochii. Lângă patul lui stătea un bărbat. Era aproximativ de vârsta lui; părul, blond spre alb, era tuns foarte scurt. Purta un pantalon de bumbac albastru și o bluză largă, albastră, cu mâneci scurte și cu un ecuson pe ea. Își ridică mâinile, cerându-și scuze.

— Cateterul din vezica urinară. *Sorry*. Știți unde vă aflați?

Fabio privi în jur. Lângă pat un suport de perfuzie, lângă perete o masă, pe masă un buchet de flori, deasupra ei un crucifix.

— Arată a spital.

— Aveți idee care?

— Habar n-am.

Bărbatul luă fișa medicală de pe grilajul patului și notă ceva.

— Sunteți la Secția de neurochirurgie a Clinicii Universitare.

— De ce?

— Aveți o rană la cap.

Fabio își pipăi capul. Partea dreaptă a feței părea amorțită. Pe țeastă simțea un plasture sau un pansament.

— Cum s-a întâmplat?

— Nu vă aduceți aminte?

Fabio încercă să-și adune gândurile:

— Nu. Spuneți-mi dumneavoastră.

— Ați fost lovit în zona occipitală. E tot ce știm.

— Când s-a întâmplat asta?

— Acum șase zile.

— Atât am stat în comă? se sperie Fabio.

Infirmierul deschise sertarul noptierei și scoase de acolo un carnețel. Cuprindea însemnări cu scrisul lui Fabio. Îi arătă un pasaj: „Sufăr de o amnezie posttraumatică“.

— Când am scris asta?

— Ieri.

Infirmierul dădu filele înapoi și-i indică alt pasaj: „Sufăr de o amnezie posttraumatică“.

— Asta-i de alaltăieri.

Fabio citi și alte însemnări: „În Secția de terapie intensivă am fost racordat două zile la aparatul de respirație artificială și ținut sub anestezie. Mi s-a făcut o gaură în craniu și mi s-a introdus o sondă pentru controlarea tensiunii cerebrale“. Sau: „Lobul frontal drept este lezat“. Sau: „Cu sonda se măsoară tensiunea craniană; ea crește când se inflamează creierul sau când are loc o sângerare în cutia craniană“. Sau: „*Mamma* a fost aici de cinci ori, în timp ce dormeam“.

— Unde e maică-mea acum?

— Presupun că acasă la ea.

— Mama mea stă în localitatea Urbino, la șase sute cincizeci de kilometri de aici.

Infirmierul mai notă ceva.

— Ce scrieți acolo?

— O notă pentru doctorul Berthod: că vă amintiți unde locuiește mama dumneavoastră.

— Îmi amintesc totul, în afară de lovitura la cap.

Lui Fabio nu-i plăcu felul cum dădu din cap infirmierul. Continuă să răsfoiască paginile. „Norina a fost probabil aici“, găsi scris. Și pe altă filă, mai în spate: „Florile sunt cu siguranță de la ea“.

— Eram treaz când a fost prietena mea aici?

— Când și când.

Fabio nu mai spuse nimic.

— Notați-vă întrebările pe care vreți să le puneți doctorului Berthod, îi sugeră infirmierul și continuă să spele zonele intime ale lui Fabio.

Întunericul se umplu de parfum: de iasomie, trandafir, lăcrămioare, ylang-ylang, ambră și vanilie. Jumătatea stângă a buzelor lui percepu o atingere blândă. O gură? Fabio deschise ochii. Lângă el, atât de aproape încât nu reușea să-l vadă limpede, era chipul unei femei.

— Norina?

Chipul se depărtă. Acum îl putea distinge. Pomeți înalți, ochi mari, albaștri, gură mică, buze pline, păr blond, scurt. Cam douăzeci și cinci de ani.

— Salut, Fabio, spuse fata și surâse, făcându-și curaj, cum i se păru lui Fabio.

— Salut, zise Fabio.

N-o mai văzuse nicicând pe tânăra asta.

Treptat, Fabio începu să-și aducă aminte, măcar de ziua de ieri. Când se trezea, știa: zac în spital fiindcă cineva m-a lovit în cap. Am fost adus aici de o patrulă de poliție, căreia niște trecători i-au atras atenția asupra mea. Eram confuz, ochiul drept mi-era prea umflat ca să-l țin deschis, capul îmi sângera. Am un traumatism cranio-cerebral de gravitate medie, o fisurare a pielii capului în zona occiputului stâng, o leziune a lobului frontal drept, un hematom la ochiul drept, o fisură a fundului de ochi drept, care-mi apasă așa-numitul *nervus ophthalmicus* și mă face să-mi simt amorțit obrazul drept. Pesemne totul e din cauza căzăturii de după lovitură. Sufăr de amnezie anterogradă, dar și retrogradă, iar tânăra care-mi aduce flori și mă sărută nu este Norina. Se numește Marlen și e noua mea prietenă. De cinci săptămâni.

În timpul zilei, lucrurile erau suportabile. Mic dejun, spălat, fizioterapie, tomografie, encefalogramă. I se testau funcțiile creierului („când ridic un deget, ridicați două, când ridic două degete, ridicați unul“); i se așezau bețișoare cu vată dulce sau sărate pe limbă, pentru a-i examina nervii gustativi; i se cerceta sensibilitatea nervului trigemen cu înțepături de ac; i se testau reflexele cu un ciocănel de cauciuc; era pus să deosebească fierbinte de rece, ascuțit de tocit; trebuia să memoreze cuvinte și să le repete în ordine inversă; era chestionat asupra vieții și profesiei sale, asupra accidentului suferit; i se cerea să spună numele ultimilor trei președinți ai Statelor Unite, să precizeze data zilei

curente, era întrebat cum se numește redactorul său șef și cum și-a petrecut recenta vacanță de vară.

Fabio participa cu zel la cercetări. Voia să știe cum stăteau lucrurile cu el. Voia să știe ce pățise. Era dornic să știe ce nu mai știa.

Când nu era solicitat de procedurile cu scop terapeutic, de clarificare a diagnosticului sau supus îngrijirilor, moțăia, citea un pic (cu mare efort) sau primea scurte vizite.

Dar îndată ce infirmiera de zi strângea masa de seară care se servea destul de devreme și cobora storul, făcând să dispară cerul de vară încă luminos, se instala panica.

Mai avusese odată un sentiment asemănător. La nunta mamei, cu trei ani în urmă, la Urbino: băuse atâtea pahare de *grappa*, încât pe urmă nu și-a adus aminte de nimic. Nu știa de ce pățise așa ceva. Când tatăl său, în vârstă de șaptezeci de ani, murise, mama lui nu avea decât patruzeci și șase. Se recăsătorise după trei ani cu un prieten din tinerețe, iar Fabio nu avusese nimic de obiectat. Zvonul că fusese încurcată cu Aldo pe când taică-său mai era în viață nu-l făcea s-o condamne. Era o femeie frumoasă, nicidecum menită să-și petreacă serile alături de un bărbat bolnăvicios și bătrân, care știa pe dinafară componența echipei naționale de fotbal din Italia din ultimii patruzeci de ani. Și care debita întruna acest repertoriu.

Și totuși, Fabio se îmbătase la nuntă cu bună știință, treptat și demonstrativ, ca un amant respins. Se trezise, în pielea goală, în patul de oaspeți al bunicii lui, având lângă el o boccea cu așternutul său, cu hainele sale și cu ce dăduse afară din stomac. Bunică-sa locuia la Saludecio, la jumătatea drumului dintre Urbino și Rimini. N-avea habar cum ajunsese acolo.

Următoarele douăzeci și patru de ore le petrecuse înfruntându-și mahmureala și relatările celorlalți invitați despre excesul său. Panica nu apăruse decât atunci când constatase că vreo paisprezece ore din viața lui i se șterseseră din memorie. Oricât se străduia, nu izbutea să-și amintească nimic. Le putea reconstitui, le putea învăța, le putea examina ca pe o poveste trăită de

altcineva, dar propria lui versiune, trăirea lui personală, era pierdută iremediabil. La fel cum, pe vremuri, dintele de lapte dispărea de pe pervazul ferestrei a doua zi dimineața după ce-i fusese scos.

O experiență care-l speriase atât de tare pe Fabio, încât timp de doi ani nu mai pusese gura pe alcool și de atunci nu se mai îmbătase niciodată.

Acum îi dispăruseră cincizeci de zile.

Ultima amintire – proaspătă și vie ca și cum ar fi fost de ieri – era un interviu cu un mecanic de locomotivă. Fabio lucra de un timp la un reportaj despre mecanicii de locomotivă cărora niște sinucigași li se aruncaseră în fața trenului. Voia să afle cum se simțeau, cum își asumaseră o astfel de experiență, ce tratament psihologic li se aplica. Era una dintre acele povești care sunau mai bine la ședința redacțională decât ieșeau în cursul investigației ulterioare. Toți mecanicii povesteau același lucru, toți erau la fel de afectați, la fel de zguduiți, aveau pregătite aceleași cuvinte pe care le rostea și psihologul căilor ferate care-i îngrijea. Până când Fabio îl întâlnește pe Erwin Stoll, un mecanic de locomotivă având doar douăzeci și cinci de ani, aflat în al doilea său an de serviciu.

Stoll era furios. I-o lua în nume de rău sinucigașului – un tată de familie în vârstă de patruzeci de ani, pe care-l părăsise nevasta – că se aruncase în fața locomotivei lui. I-o reproșă în chip cu totul personal.

— Ce i-am făcut eu căcănarului ăstuia ca să se arunce în fața locomotivei mele? Să se fi spânzurat sau să se fi azvârlit de pe un pod sau să fi înghițit pastile! Aveți idee cât cântărește un intercity? Peste șase sute douăzeci de tone! Iar eu conduc cu o sută douăzeci și cinci la oră pe această porțiune a traseului, înaintea curbei Feldau. Nici trei sute de metri vizibilitate, când e nevoie de șase sute cincizeci de metri ca să frânezi! Iar găoaza asta apare dintre tufșuri la două sute de metri de mine și se proțăpește pe șine. Așa că nu-mi rămâne nimic de făcut! Un căcănar! Nu-i de mirare că l-a părăsit nevasta!